

“एक बहुभाषिक पत्रिका”

ग्रामीण

राष्ट्रिय साप्ताहिक

सुचना पाउनु सबै नागरीकको अधिकार हो ।

□ वर्ष २ □ अंक १२ २०८१ श्रावण ३० गते बुधवार Wednesday 14, August 2024 www.graminpatrika.com □ पृष्ठ ६, □ मूल्य रु.१५।-

श्री माध्यमिक विद्यालय बरडंगा कक्षा कोठा बन्यो सुत्ने कोठा विद्यार्थीहरूको भविष्य संकटमा

सरिता कर्मकार विराटनगर

सुनवर्षी नगरपालिका वडा नम्बर ७ मा रहेको श्री माध्यमिक विद्यालय बरडंगा अहिले गम्भीर जीर्ण अवस्थामा छ। यो विद्यालयको शैक्षिक र भौतिक स्थिति अत्यन्तै कमजोर देखिएको छ, जसले यहाँ अध्ययनरत २९७ विद्यार्थीहरूको भविष्यलाई प्रत्यक्ष असर पारिरहेको छ।

विद्यालयका प्रध्यापक परण लाल ताजपुरिया पाँच दिनभन्दा बढी समयदेखि विद्यालयमा अनुपस्थित छन्, जसका कारण पठनपाठनमा निकै समस्या देखिएको छ। केही कक्षामा २-३ जना मात्रै विद्यार्थी उपस्थित हुन्छन् भने केही कक्षामा शिक्षकहरू देखापडैनन्। यो अवस्थाले विद्यालयको शैक्षिक व्यवस्थापनप्रति गम्भीर प्रश्न उठाएको छ।

विद्यालयको भौतिक स्थिति पनि अत्यन्तै कमजोर छ। कक्षा कोठाहरू जीर्ण अवस्थामा छन्, बोर्ड पुरानो छ र शिक्षण सामग्रीहरूको अभाव छ। शिक्षकहरूले केही कक्षामा मौखिक रूपमा मात्र पढाइ गरिरहेका छन्, जसले विद्यार्थीहरूको सिकाइमा असर पुर्याएको छ। शौचालयहरूको अवस्था निकै खराब छ, जसले विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य र सरसफाइमा नकारात्मक प्रभाव पारिरहेको छ। खानेपानीको सुविधा पनि राम्रो छैन, विद्यार्थीहरूलाई

कलको पानी पिउन बाध्य पारिएको छ। राखिएका धारा बाट सुद्ध पानी आउदैन। विद्यालयमा आधारभूत सुविधाहरूको पनि कमी छ। कक्षाकोठामा पंखा, भ्याल, र ढोकाको अभावले गर्दा विद्यार्थीहरू लामखुट्टेको टोकाइ र अन्य समस्याहरूबाट पीडित छन्। कक्षाकोठाहरूमा रंगरोगन छैन, र केही कोठाहरू सुत्ने कोठाका रूपमा प्रयोग गरिएको पाइएको छ। कक्षा कोठा भित्रै बाईक पार्किङ गरि राखिएको छ भने भ्यालमा खुल्ला तरिकाले भित्री बस्त्र सुखाइएको देखिन्छ। यस्तो अवस्थाले विद्यार्थीहरूको सिकाइ वातावरणलाई निकै प्रभावित बनाएको छ। विद्यार्थीहरूलाई खाजा पनि गुणस्तरीय छैन। उनीहरूलाई चटपटे खुवाइन्छ भने विद्यालयको कम्प्युटर ल्याबमा कुनै कम्प्युटर नै छैन, कम्प्युटर ल्याबमा बाल टिभी राखिएको छ। विज्ञान प्रयोगशालामा जालो लागेको छ, र लामो समयदेखि प्रयोगमा छैन। खेल मैदानको अवस्था पनि बिजोक छ, जहाँ पानी जमेको छ र व्यवस्थापनमा कुनै सुधार देखिएको छैन। विद्यार्थीहरूले शिक्षकहरूलाई खानेपानीको राम्रो व्यवस्था गरिदिन आग्रह गर्दा पनि बेवास्ता गरिएको छ। लामखुट्टेको समस्या, पंखा र भ्यालको अभावका कारण उनीहरू कक्षामा अध्ययन गर्न असजिलो महसुस गर्छन्। लामो समयदेखि केही शिक्षकहरू पनि

विद्यालयमा अनुपस्थित रहेका कारण पठनपाठनमा ठूलो अवरोध आइरहेको छ। विद्यालयमा सौचालयको अवस्था निकै खराब छ। महिला र पुरुषका लागि छुट्याइएको छैन, र सफाइको अभावले गर्दा विद्यार्थीहरूलाई प्रयोग गर्न गाह्रो भएको छ। सौचालयभित्र गुट्टाका खोलहरू फर्काइएको छ, जसले वातावरणलाई दूषित बनाएको छ। सोही वडाका वडा अध्यक्ष अध्यक्ष संजय कुमार सिंह(गान्धी)ले विद्यालयको भौतिक अवस्थाबारे सचेत रहेको बताए पनि स्थानीय सरकार र वडाको निष्क्रियताले विद्यालयको सुधारमा कुनै ठोस पहल भएको देखिँदैन। यद्यपि, उनले विद्यालयलाई व्यवस्थित बनाउन प्रयास गरिरहेको दाबी गरेका छन्। सुनवर्षी नगरपालिकाका शिक्षा शाखा प्रमुख हरि कटेलले नगरपालिकामा शैक्षिक सुधार भइरहेको बताए तापनि, बल्डिङ विद्यालयको वास्तविकता भने भिन्न स्थानीय सरकारले भौतिक र शैक्षिक संरचनामा सुधार गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको भए पनि यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन अझै टाढा देखिन्छ। यसरी, श्री माध्यमिक विद्यालय बल्डिङको अवस्था विद्यार्थीहरूको भविष्यमा नकारात्मक असर पारिरहेको छ। यदि तत्काल सुधारका उपायहरू अवलम्बन नगरिए, विद्यार्थीहरूको शैक्षिक यात्रा अत्यन्तै चुनौतीपूर्ण बन्न सक्छ।

जितियाको कार्यक्रममा थारु कल्याणकारी सभा

विद्यानन्द चौधरी कानेपोखरी

थारु समुदायको महान पर्व जितियाको अवसरमा थारु कल्याणकारी सभा कानेपोखरीको आयोजनामा मोरङको कानेपोखरी १ होक्लावारीको सेतेचोकमा लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रणका लागि सचेतनामुलक जितिया' भन्ने मुल नाराका साथ 'जितिया विशेष साँस्कृतिक कार्यक्रम २०८१' भव्य रूपमा सम्पन्न भएको छ। कार्यक्रमको प्रमुख अतिथी कानेपोखरी गाउँपालिका अध्यक्ष राजमती इडनाम तथा विशिष्ट अतिथी गाउँपालिका उपाध्यक्ष भोला प्रसाद अधिकारी वडा न १ का वडा अध्यक्ष रत्न कार्की लगायतले 'जितिमहान भगवान' को पूजागर्दै कार्यक्रमको औपचारिक उद्घाटन भएको थियो।

थारु समुदायको मौलिक साँस्कृतिक प्रस्तुतीको साथै शुभकामना आदानप्रदान गरेर सो कार्यक्रम भव्य रूपमा मनाइएको हो। विशेषगरि थारु पहिरनमा सजिएर उपस्थित भएका समुदायका मानिसहरू र अतिथिहरूको रौनक सँगसँगै गायकहरू सुनिल चौधरी, प्रवल दिप विश्वास र सुरेश चौधरीको बेजोड गायन, मोडल बन्दना लिजाको नृत्य र पाण्डपको हाँस्य प्रस्तुतिले उपस्थित दर्शकलाई साँस्कृतिक मनोरञ्जन दिएको थियो। कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि कानेपोखरी गाउँपालिका अध्यक्ष राजमती इडनामले हाम्रो देश बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसंस्कृतीक, बहुधार्मिक छ यस अवस्थामा हामी सम्पूर्णले एकअर्काको पर्व, संस्कृती, परम्परा, पहिचान, पोशाक र भाषालाई सम्मान गर्दै मेलमिलापका साथ अधि बहुतुपने

बताइन्। पालिका भित्र रहेका धर्म, संस्कृतिको संरक्षण र विकासमा सबै मिलेर लागनुपर्ने अध्यक्ष इडनामको भनाइ थियो।

शुभकामना दिने क्रममा पालिका उपाध्यक्ष भोलाप्रसाद अधिकारीले बोल्दै थारु संस्कृति जोगाउनु पर्नेमा जोड दिए। हामी सबै जातजातिहरू एकअर्कासँग अन्तरसम्बन्धित रहेको र हाम्रा संस्कृती, रितिरिवाज र परम्पराहरूलाई एकअर्काले नै जोगाउन महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्नुपर्ने कुरा व्यक्त गरे।

कार्यक्रममा बोल्ने अन्य वक्ताहरूले कार्यक्रमको सफलताको शुभकामना दिँदै जितिया पर्व जस्ता जातिगत पर्वहरूले समुदाय-समुदाय विचको सम्बन्ध प्रगाढ बनाउने काम गरेको लगायतका विषयबारे कुरा राखेको थिए।

जितिया विशेष साँस्कृतिक कार्यक्रम-२०८१' मा उपस्थित अतिथि, कलाकार र सहभागीहरू लगायतलाई थारु समुदायको मौलिक खानपिन खुवाइएको थियो। समुदायले खाने गरेको विशेष प्रकारको रोटी, बगिया जेरी, तरकारी लगायतका खाना प्रदान गरिएको थियो। कार्यक्रममा आयोजकद्वारा सोही पालिकामा सामुदायिक विद्यालयहरूबाट एसइईमा राम्रो नतिजा ल्याउन सफल जनसेवा माविका १, शिक्षा विकासका ३, शिक्षा सदनमा ३ र श्री माविका १ गरि ८ जना विद्यार्थीहरूलाई नगद सहित सम्मान गरिएको पनि आयोजक समितिका अध्यक्ष विद्यानन्द चौधरीले जानकारी दिए।

थारु कल्याणकारी सभा कानेपोखरी गाउँ समितिको आयोजना र कानेपोखरी गाउँपालिकाको सहयोगमा

सम्पन्न भएको कार्यक्रमको अध्यक्षता आयोजक समितिका उपाध्यक्ष दुखीलाल चौधरीले गरेका थिए भने कार्यक्रममा थारु कल्याणकारी सभा केन्द्रिय उपसभापति कन्नुलाल चौधरी, थारु कल्याणकारी सभा केन्द्रिय पार्सद लछुमन चौधरी, जिल्ला सदस्य रखिलाल चौधरी, पालिका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत हिरा कुमारी यादव, वडा अध्यक्षहरू रत्न बहादुर कार्की, सुशील बुढाथोकी, नेपाल जनजाति आदिवासी महासंघ मोरङ जिल्ला वरिष्ठ उपाध्यक्ष भोजविर माभी, कोशी प्रदेश सिएच आइटिएफ अध्यक्ष युवराज भुजेल, नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ कानेपोखरी सभापती खुल्लु राजवंशी, धिमाल जातीय विकास केन्द्रका सचिव प्रकाश धिमाल, जनैकता साकोसका अध्यक्ष त्रिभुनाथ फुयल लगायतको उपस्थिति रहेको थियो।

थारु समुदायमा विशेष मानिने जितियाको उपवास बस्ने महिलाहरू सन्तान तथा सौभाग्य समृद्धिको निम्ती जितमहान देवतालाई समर्पण गरी फलफूलले डाली भर्ने, कथा सुन्ने गरिन्छ। घेरौलाको फुल र पातमा दही च्यूउरा, पिना बौटरा फलफूल चढाएपछि जितियाको दोस्रो दिन फेरी घेरौलाको फुल र पातमा दही च्यूउरा, पिना बौटरा फलफूल चढाएपछि बर्त समाप्त हुन्छ र २४ घण्टाको उपवास ५वटा बौटरा र २ घुन्ट पानी खाएर सिरमा तेल र सिन्दुर लगाएर बर्त समापन हुन्छ। दही च्यूउरा खाईसके पछि मात्र नुन तेल अथवा खाना ओलको भोल सङ्ग खाना खादा निकै फल दायक हुने परम्परागत विश्वास रहेको छ।

पूर्वाधार विकास कार्यालय विराटनगर, मोरङ

पूर्वाधार विकास कार्यालयको जनहितमा जारी सन्देश

- सडकमा घरपालुवा चौपायाहरू बेवारिसे अवस्थामा नछोडौं ।
- सडकको दायाँ-बायाँ रुख विरुवा रोपौं ।
- ढुङ्गा, बालुवा गिट्टी, रड इत्यादी निर्माण सामग्रीहरू सडकपेटीमा नथुपारौं ।
- घर बनाउँदा नेपाल सरकारको मापदण्ड अनुसार सडक छोडेर बनाऔं ।
- निर्माण सामग्री बोक्ने ट्र्याक्टर, टिपर, ट्रकहरूले माटो बालुवा, गिट्टी ढुवानी गर्दा सडकमा भाँदै ढुवानी नगरौं ।
- सडकको दायाँ बाँयामा क्षति हुनेकुनै पनि काम नगरौं ।
- सडकमा फोहोर मैला दुर्गन्धित हुने कुनै पनि वस्तु नफालौं ।
- सडक, बाटो तपाईं हाम्रो साभ्ना सम्पत्ति हो त्यसैले संरक्षण गरौं ।
- सुरक्षित तथा भुकम्प प्रतिरोधी आवास निर्माण गरौं ।
- सडकको सुरक्षा नै सुरक्षित यात्रा सुनिश्चित गर्नु हो ।
- दिगो र बलियो भौतिक संरचनामा जोड दिऔं ।
- प्राविधिकको निगरानीमा भौतिक संरचना निर्माण गरौं ।
- दिगो सडक, पुल, पुलेसा, भवन निर्माण हाम्रो सरोकार जोखिम रहित पूर्वाधार सेवा प्राप्ती नागरीक अधिकार ।
- आफ्नो गाउँटोलमा सञ्चालन हुने विकास निर्माणमा सहभागी बनी विकासको हरेक काम कारबाही जानकारी राखौं ।
- विकास निर्माण कार्यक्रममा जनसहभागिता जुटाऔं ।

बुढीगंगा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं ।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं ।

बहादुर चन्द्र सिंह राजवंशीको योगदानको सम्भनामा अर्धकदको शालिक निर्माण

जनक राजवंशी
भापा

नेपालको पूर्वि भूभागमा बसोबास गर्ने राजवंशी जातिहरूको बाक्लो बसोबास रहेको छ। सम्पादकीय नोट :- भापा, मोरङ र सुनसरी जिल्लाका आदिवासी, जनजातिहरू नेपालको विकासको कम्ममा ऐतिहासिक योगदान रहेको छ। विद्यालय, ग्रमथान, स्वास्थ्य चौकी, निमावि स्कूल, डोमालाल राजवंशी रङशाला तथा देश र जनताको लागि हरकदममा सहयोग गर्ने राजवंशी समाजका जातिहरु हरबखत समाजिक कार्यमा तयार रहने जातिको रुपमा रहने गरेको छ।

मोरङको कटहरी गाउँपालिका बडा नम्बर ३ मा राजाकै पालामा चैत चौधरी (राजवंशी) ले श्री जनप्रिय माध्यमिक विद्यालयलाई आफ्नो १७ विद्या १७ कठा जग्गा विद्यालयलाई जग्गा दान गरिएका थिए। मिति २००६

सालमा स्थापना गरिएको विद्यालय आज अहिले ७५ वर्ष भइसकेको छ। भने, मोरङ जिल्लाकै बेलवारी नगरपालिका बडा १० मा धिरनाथ सम्पुल विस्वास माध्यमिक विद्यालय बलुवाही मा १४ विधा जग्गा दान गरिएका थिए। वि.स. २०१३ मा स्थापना भएको माध्यमिक विद्यालय अहिले करिब ६८ वर्ष भएको छ। तयस्तै नेपालको पूर्वी भूभाग क्षेत्रमा भापा जिल्लाको कचनकवल गाउँपालिका स्थित महेन्द्र रत्न माध्यमिक विद्यालयमा जग्गादाता राजवंशीको अर्धकदको शालिक निर्माण गरिएको हो। भापाको कचनकवल गाउँपालिकास्थित महेन्द्र रत्न माध्यमिक विद्यालयमा स्वर्गीय बहादुर चन्द्र सिंह राजवंशीको योगदानको सम्भनामा अर्धकदको शालिक निर्माण गरिएको छ। विद्यालयका संस्थापक राजवंशीले विद्यालयको निर्माणमा गरेको योगदानलाई सम्मान गर्दै,

विद्यालय र गाउँपालिकाको संयुक्त लागत ४ लाख ९५ हजारमा शालिक निर्माण गरिएको हो। मिति २०८१ असोज १ गते आयोजित एक औपचारिक कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि पूर्वगृहमन्त्री तथा राष्ट्रिय सभा सदस्य कृष्णप्रसाद सिटौलाले शालिक अनावरण गरे। उनले स्वर्गीय राजवंशीको योगदानलाई ऐतिहासिक र प्रेरणादायी भन्दै विद्यालयको शैक्षिक विकासमा निरन्तर सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरे। साथै, स्वर्गीय राजवंशीका परिवारलाई सम्मानपत्र पनि हस्तान्तरण गरिएको थियो। विद्यालयका प्रधानाध्यापक मोहन राजवंशीले स्वर्गीय राजवंशीले विद्यालय निर्माणका लागि दान दिएको १३ विधा ४ कठा ६ धुर जग्गाको स्मरण गर्दै विद्यालयको ऐतिहासिक यात्रा र विकासको चर्चा गरे। कार्यक्रममा शिक्षाक, विद्यार्थी, अभिभावक, गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि तथा विभिन्न राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रममा विशिष्ट अतिथिमा कचनकवल गाउँपालिका अध्यक्ष कालेन्द्र प्रसाद सिंह राजवंशी र ५, ६, ७ नम्बर वडाध्यक्ष लगायत विभिन्न राजनैतिक दलका प्रतिनिधि तथा समाजसेवी बुद्धिजिवि र स्थानीयहरू पनि कार्यक्रममा सहभागी भएका थिए।

रेडीयो नेपालमा पहिलोपटक राजवंशी भाषामा समाचार

सुमन कुमारी राजवंशी
कटहरी

नेपालको पूर्वी भूभाग भापा, मोरङ र सुनसरी जिल्ला लगायत देशभर राजवंशी जाति समुदायको बसोबास छ। कोशी प्रदेशमा मात्रै करिब २ लाख ३२ हजार हाराहारी राजवंशी जातिको बसोबास छन्। हाराहारी दुई लाख भन्दा बढि जनसंख्या भएको यस कोशी प्रदेशमा पहिलो पटक सरकारको स्वामित्वमा रहेको रेडियो नेपाल र महानगर एफ एम बाट राजवंशी भाषामा समाचार तथा कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ। चालु आर्थिक वर्ष २०८१ साल आसार महिनाको ३० गतेदेखि औपचारिक कार्यक्रम बाट उदघाटन गरि सुरु भएको राजवंशी भाषाको कार्यक्रम तथा समाचार वाचन आज करिब २ महिना पुग्न लागेको हो।

राजवंशी भाषामा रेडियो कार्यक्रम तथा समाचार वाचनमा अनिल राजवंशी र दिपीका राजवंशीले छनौट भएपश्चात सञ्चालन गर्दै आएका छन्। प्रत्येक दिन १ बजेर ४५ मिनेटमा सुरु भई पाँच मिनेटसम्म राजवंशी भाषामा समाचार वाचन हुन्छन् भन्ने प्रत्येक मङ्गलबार ११ बजेर ३० मिनेटमा नायाँ बागान फोनिङ कार्यक्रम १२ बजेसम्म सञ्चालन भइरहेको छ। त्यस्तै गरि हामार गाहाना भन्ने नामक अन्तर्वाता कार्यक्रम प्रत्येक दिन शुक्रवार १ बजेर पाँच मिनेटमा सुरु भई १ बजेर ३० मिनेट अर्थात २५ मिनेटसम्म कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको कार्यक्रम प्रस्तोता अनिल राजवंशीले जानकारी गराएका छन्। हालसम्म राजवंशी जातिका दश जना गाहाना संग अन्तर्वाता लिइसकेको राजवंशीले बताए।

राजवंशीका अनुसार राजवंशी धर्म संस्कार, राजवंशी साहित्यकार तथा भाषा विद्द लगायत राजवंशीको गुरु गशाई संग हालसम्म अन्तर्वाता लिइसकेको बताए। यस रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति रेडियो नेपाल को मिति २०८१ जेष्ठ २२ गते प्रकाशित सुचना अनुसार समितिको कर्मचारी शर्त नियमावली, २०७७ को नियम ३५ तथा समितिको करार, शिफ्ट वा बुलेटिन बेसिस र सेवा करार वा ज्यालादारी जनशक्ति नियुक्त सेवा शर्त तथा मापदण्ड सम्बन्धि निर्देशिका, २०७८ को दफा ७ उपदफा १ बमोजिम बुलेटिन बेसिसमा काम गर्ने राजवंशी भाषामा समाचार सम्पादन तथा वाचनको लागि दुई जना माग गरिएको थियो।

खानेपानी, सिचाई तथा उर्जा मन्त्रालयको जनहितमा जारी सूचना

– सिचाई प्रणालीको विकास र विस्तार गरी कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गरौं। सबै प्रकारका पानीका स्रोत, मुहान, कुलो, पैनी नहर आदिको संरक्षण र सम्बद्धन गरी आकासे पानीबाट संकलित पोखरी, भूमिगत लिभ्ट, सतह आदि सिचाई प्रणाली मार्फत पानीका थोपा थोपालाई कृषिमा प्रयोग गरी। सडक पूर्वाधारजस्ता अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्दा कुलो पैनी नहरको संरचनामा क्षति नपुर्याऔं, क्षति पुगेमा क्षति पुर्याउने निकायबाटै तत्कात मर्मत संभार गराऔं। सिचाई प्रणालीमा कम ऊर्जा खपत गर्ने र नविकरणीय ऊर्जाबाट चल्ने उपकरणहरूको प्रयोग गरौं।

– आधुनिक प्रविधि र उन्नत जातका विउविजनको प्रयोग, वालीमा विविधीकरण र परिवर्तन तथा नगदे बालीलाई प्राथमिकता दिई परम्परागत कृषि पेशाबाट आधुनिक व्यावसायिक र भरपर्दो पेशामा रुपान्तरित भई स्वदेशमै समुन्नत भविष्य निर्माण गरौं। अर्गानिक कृषि उत्पादनमा जोड दिई मानव स्वास्थ्यप्रति स्वदेनशील बनौं।

– वर्षाको समयमा बाढी पहिरो तथा कटान जस्ता जल उत्पन्न प्रकोप आउन सक्ने भएकाले नदीको प्राकृतिक बहावलाई अवरोध पुर्याइ किनाराहरू अतिक्रमण गरेर सम्भावित कटान, पहिरो जस्ता जोखिम युक्त क्षेत्रमा संरचना निर्माण गरी वसोवास नगरौं। नदी कटान, पहिरो रोकथाम तथा माटोको संरक्षणका लागि बनाइएका संरचनाहरूको सम्भार र संरक्षण गरौं। जलवायु परिवर्तनप्रति सचेत रहौं। वर्षाको पूर्व जानकारीका लागि जल तथा मौसम विज्ञान विभागको धधध। जथमचययिनथ। नयख। लउ वेबसाइटको सूचनाहरूबाट सु-सूचित रहौं।

खानेपानी, सिचाई तथा उर्जा मन्त्रालय
कोशी प्रदेश, विराटनगर

सूचना सूचना सूचना

- सडक क्षेत्रको ढायाँ वायाँ रहेको रुख काटनु सार्वजनिक अपराध हो। यसरी रुखहरू काटिएको पाईएमा नियम कानून वमोजिम कारवाही हुने व्यहोरा जानकारी गराउँदछौं। सडक तपाई हात्रै सार्वजनिक सम्पति हो, यसको संरक्षण र सम्बर्दन गरौं। सडक अतिक्रमण हुनवाट जोगाऔं। सडक सफा राखौं र सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।

सडक डिभिजन कार्यालय
विराटनगर, मोरङ

नेपाल खानेपानी संस्थान

शाखा कार्यालय, विराटनगरको
सूचना

गर्मी, सुख्खा याम बढे सँगै जमिन मुनीको पानीको सतह घटिरहेकोले गर्दा पानी उत्पादन कम हुन गई वितरण प्रणालीमा समस्या भएको जानकारी गराउदै वितरण गरिएको पानी सहि सदुपयोग गरि दिनु हुन अनुरोध छ, साथै कहि कतै पाईप लिक्केज भई पानी खेर गईरहेको देख्नु भएमा कार्यालयलाई जानकारी गराई दिनु होला।

पानी उमालेर र फिल्टर गरेर मात्र प्रयोग गर्ने बानी बसालौं।

सम्पादकीय

नेपालका प्राय अधिकांश विद्यार्थीहरू दोहोरो शिक्षा लिन बाध्य

नेपालका प्राय अधिकांश विद्यार्थीहरू दोहोरो शिक्षा लिन बाध्य छन् । विद्यालयमा व्यवहारिक शिक्षा नभएर एस इ ई र पल्स २ पास गरीएपछि विद्यार्थी आफ्नो मेहेनेत र बा-आमाको पैसा खर्च गरी विराटनगर लगायत अन्य सहरबजारमा गइ कम्प्युटर तथा सीपमुलक तालिम जस्ता विभिन्न विषय वस्तुमा अध्ययन गर्न बाध्य हुन्छन् । एस इ ई परिक्षा दिइसकेपछि सार्वजनिक तथा सामुदायिक विद्यालयका प्राय अधिकांश विद्यार्थीहरू विदेश जान र रोजगार, घर व्यवहार चलाउनलाई भएपनि कोरियन भाषा, जापानिज भाषा र अंग्रेजी भाषा र कुक, वेटर, ड्राइभिङ, कम्प्युटर तालिम, एनएम, जेटिए, कृषि, सीएम ए जस्ता लगायतका विभिन्न विषयगत अध्ययन गर्छन् । विद्यालयमा देशको इतिहास सँगै व्यवहारिक र सिपमुलक जस्ता शिक्षा महत्वपूर्ण विषय वस्तुका रूपमा दिनुपर्छ । शिक्षा व्यवहारिक र सिपमुलक भएपछि नेपाली जनता स्वरोजगार बन्ने तर यहाँ घोकन्ते र कहिँपनि काम नलाग्ने शिक्षा प्रदान गरिएको हुन्छ । व्यवहारिक तथा सिपमुलक शिक्षा दियो भने सानै देखि स्वरोजगार बन सक्छन् र देशको क्रय जनशक्ति वृद्धि हुन्छ ।

विदेशमा विद्यार्थीलाई सिपमुलक शिक्षा दिने चलन नै छ । जस्तो कारणले सानै उमेर देखि रोजगार र जीवन निर्वाह गर्ने योग्यता प्राप्त शिक्षा हासिल गएको सक्षम जनता स्कूल बाट उत्पादन भएर देशको विकासमा अघि बढ्छन् । यस्तो मतलब यो पनि होइन कि सार्वजनिक र सामुदायिक विद्यालयमा कम्प्युटर छैन भने पनी होइन । कम्प्युटर छ, तर कम्प्युटर भएपनि सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक विद्यालयमा कम्प्युटर विद्यार्थीका लागि सही सदुपयोग हुन मात्रै नसकेको अवस्था रहेको छ ।

तर यहाँ विडाइभिड तालिम, कोरियन भाषा, जापानिज भाषा, अंग्रेजी भाषा तथा कम्प्युटर सिकाइका सम्पूर्ण तालिमहरू स्कूल, कलेज तथा अन्य पढाइ विद्यालय पछि विद्यार्थीले स्वयम आफै खर्च गरी लिनै चलन छ । जस्का कारणले अभिभावकलाई थप खर्च व्यहोर्नुपरेको हुन्छ ।

यस्ता सिकाइका कक्षा सञ्चालनका कोषहरू कोशी प्रदेशको राजधानी विराटनगर लगायत देशभर सहरबजारमा यस्ता संस्थाहरू बजारको प्राय मुख्य सडक छेउ एकेडेमिक सेन्टरहरू छन् । यस्ता संस्थाहरू विराटनगर बजारमा अहिले पाइला पिच्छे छरिएर रहेका छन् ।

नेपालको संविधान २०७४ को ऐन नं २६ ले स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न तथा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको सहकारीता, सहअस्त्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्दै जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारिर्थाता सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न, लोकतन्त्रका लाभहरूको समानुपातिक समावेश र न्ययोचित वितरण गरी कानूनी राज्य र दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप समाजवाद उन्मुख संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई स्थानीय तहदेखि नै सुदृढिकरण गर्न २६ ले भनीएको छ ।

जनताका आधारभूत आवश्यकताहरू क्रमश न्यूनीकरण गर्दै जाने कानूनी राज्यमा भनीएको छ । स्थानीय सरकारलाई आफ्नो क्षेत्र कसरी शिक्षामा राम्रो गर्न सकिन्छ भने विषय वस्तु तपाईंको गाउँ आगाडिको स्थानीय सरकारलाई दिएपनि उच्चस्तरिय शिक्षा दिन नसकेको अवस्थापनि छुट्टैछन् । तर नेपालको स्थानिय, प्रदेश र संघिय सरकार यस विषयमा मौन रहेका छन् । सर्वसाधारण नेपाली जनता भन्छन् “ सार्वजनिक स्कूलमा सिपमुलक तथा स्वरोजगार विषयगत अध्ययन गरायो भने हामी नेपाली जनतालाई थप विद्यालय पछिको खर्च र समय केहि घटने थियो र यस विषय वस्तु पढाउदा शिक्षामा सुधार हुने थियो र सबै नेपाली बराबर शिक्षा पाउथे भेदभावको समस्या हराउथियो ” उहाँको भनाइ । नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानिय सरकारले देशलाई आत्मनिर्भर बनाउन यस विषय वस्तुमा ध्यान दिन एकदमै जरुरि देखिन्छ । किनभने शिक्षा नै राम्रो गुणस्तर भएनभने राम्रो र सक्षम नेपाली जनशक्ति उत्पादन हुँदैन जस्तो कारणले यो देशमा भ्रष्टाचार, अनियमितता, दुर्घटना, विभिन्न अपराध जस्ता विषय वस्तु तिब्र गतिमा बढ्न सक्नेछन् । र यो सुधार गर्ने मुख्य स्थानीय सरकार लगायत प्रदेश र संघिय सरकारलाई कानूनी राज्यले संविधानमा उल्लेख गरी दिएको छ ।

हामी नागरिक कस्तो हुनुपर्छ

संजय कुमार राजवंशी
विराटनगर

छोडिदिई कति भ्रष्टाचार गर्छन् हेरउ, ८४ को निर्वाचमा देखाउछौं, भ्रष्टाचार गर्न देन कतिसम्म गर्छन्, समय आउदैछ देखाइदिउँला, अहिले उस्को राज छ के गर्ने, आफन्तलाई जागिर दियो, मेरो र तेरो पार्टीले देश बनाउछ, यी र यस्तै विषय वस्तुहरू गाउँ, सहर र विराटनगर जस्तो कोशी प्रदेशको राजधानी बजारमा सुन र हेर्न पाइन्छन् । सायद यसो भनिरहदा विराटनगर बजारमा मात्रै होइन होला विराटनगर लगायत अन्य सहरमा पनि यस्तै बोलिरहेको होला सायद । तर यसो भन्नु कहिकै वाट सहि भन्न सकिन्न होला । गाउँमा बस्ने दैनिकी रोजीरोटी गर्ने व्यक्ति खासै यो देश विगानर्ना हाथ नहोला जति

पढेलेखेकाले गर्छन् होला । केहि वैकरर्स, केहि शिक्षक, केहि राप्ते व्यवसाय गर्ने व्यक्तिहरूने यस्तै बोलिरहेको कोशी प्रदेशको राजधानी विराटनगरको अनौपचारिक कार्यक्रम तथा चिया गफमा भइरहेको तपाईं र हामीले पकै सुन र हेर्न पाएको हुनुपर्छ । तर पाँच वर्षमा कति भ्रष्टाचार गर्छन्, देशको कतिसम्म दोहन गर्छन् भने कुरा थाहै नभएको त होईन होला नी तर यसरि भन्ने गरेको बजारको गलि-गलिमा सुने गरेको देखिन्छ । सायद निर्वाचन भनेको नै यहि लगायत अन्य सहरमा पनि यस्तै बोलिरहेको होला सायद । तर यसो भन्नु कहिकै वाट सहि भन्न सकिन्न होला । गाउँमा बस्ने दैनिकी रोजीरोटी गर्ने व्यक्ति खासै यो देश विगानर्ना हाथ नहोला जति

संघिय सरकार को कार्यअवधिने पाँच वर्षको हुन्छन् भनी यत्रो देशको खर्च, विर सहिदको बलिदानी गरि पूर्व राष्ट्रियपति डा. रामवरण यादवले हस्ताक्षर गरि ल्याइएको संविधानमा उल्लेख छ । अहिलेको तत्कालिन अवस्था । देशको हरेक क्षेत्रबाट आर्थिक विषय वस्तुमा आवाज उठिरहेको छ । अभियान्ताहरू देशको माया र स्वाधिनता माथि खेलबाड भइरहेको छ भनी धेरै अभियान्ताहरू लागि परेका छन् । त्यस मध्यबाट दुर्गा प्रसाईंको नागरिक वचाउँ अभियान, हेमराज थापाको भ्रष्टाचारको अभियान, मणिराम ज्ञवाली ज्ञवालीको लघुवित्तिय अभियान, आशिका तामाङको पार्किङको विषय वस्तुको अभियान लगायत देशभर आर्थिक विषय वस्तुमा आवाज उठाइरहनुभएको छ ।

देशनै दुवन लागियो, देशको अर्थतन्त्रमा खतरा देखियो, आर्थिक संकट आइलागियो भने यी विषय वस्तुमा छलफल र बहस चरम अवस्थामा हुन थालेको छ । २० लाखको गरिवको ऋण मिनाहा, भ्रष्टाचारलाई देश निकाला, गरिवलाई बाँचन देउ, जनतालाई सास्ती देउ भने जस्ता अभियान लिएर करिव दुई वर्ष देखि आन्दोलन गरिरहेका मेडिकल व्यवसायी अभियान्ता दुर्गा प्रसाईं ले गर्दै आएका छन् । लघुवित्तिय संस्थाहरूले गरेको ज्यादति विरुद्ध देशभर लघु वित्तिय संस्थाहरूको सदस्यहरूको २० लाख मुनीको ऋण मिनाहा, न्यून बर्गिय परिवारलाई समय तथा केहि राहत जस्ता अभियानहरू सञ्चालन गर्दै आएका छन् ।

सरोकार नराखिएको देखिन्छ । कर्मचारी भएपनि समाचार लेखनको लागि केहि विषय वस्तुको तथ्याड मागन जादा कार्यालयमा उपलब्ध नहुने जस्ता समस्याहरू सरकारी कार्यालयमा देखिन्छ । जनताले बुझनुपर्ने विषय वस्तु । तपाईंको मतदानले यस क्षेत्रको विकास कसरी हुन्छ भनेमात्रै होइन, तपाईंको क्षेत्र लगायत देशमा के परिवर्तन हुन्छ भने हुनुपर्छ । तपाईंलाई मात्रै राम्रो भए तपाईं राम्रो हुनसक्नु हुन्न किनभने तपाईंको संततिले यहि देशमा जन्म लिएपछि यहि वातावरण र यहि ठाउँमा र यहि परिवेशमा हुँकिन्छ । र उ कस्तो मान्छे बन्छन् भन्ने विषय वस्तु हो ।

पाँच वर्षपछि निर्वाचन अनिवार्य हुन्छ तर पाँच वर्षसम्म कसरी जानीजानी भ्रष्टाचार गर्न दिने भन्ने कुरा बुझन जरुरी छ । हामी र तपाईं पाँच वर्षपछि भ्रष्टाचार सम्बन्धि आवाज उठाउँ भने पाँच वर्षसम्म केहिपनि नरहन सक्छन् । केहि बाँकी नरहे तपाईं पाँच वर्षपछि के गर्न सक्नु हुन्छ भन्ने तैतिबेलाको विषय वस्तुले देखाउछन् । अहिले भ्रष्टाचार गर्नदिने र पछि निर्वाचनमा देखाउने यो कुरा कहिकै, र कुनै कोण बाट नमिलेको जस्तो सायद लाग्छ होला हामी र तपाईंलाई । अहिले भोग लागेको छ र मा खाना भोलि खान्छु, तथा क्यमपसको अवस्था, सरकारी कार्यालयको अवस्था, गाउँ र सहरको वातावरण लगायत सरकारी कार्यालयमा अनावश्यक कर्मचारी नियुक्ति जस्ता विषय वस्तुमा पनि खासै

बालबालिकामा मोबाइल फोनको अत्यधिक प्रयोग: नकारात्मक प्रभाव र अभिभावकको जिम्मेवारी

सरिता कर्मकार
विराटनगर

आजभोलि प्रविधिको तीब्र विकाससँगै मोबाइल फोन हाम्रो जीवनको अभिन्न हिस्सा बन्न को छ । यद्यपि, बालबालिकामा यसको

अत्यधिक प्रयोगले धेरै नकारात्मक प्रभावहरू निम्त्याइरहेको छ । अभिभावकहरू आफ्ना नानीहरूलाई केही समयका लागि शान्त राख्न वा व्यस्त गर्न मोबाइल थमाउने गर्छन्, जुन भ्रष्ट हेर्दा सजिलो समाधान जस्तो लाग्छ तर, यसले बालबालिकामा लामो समयसम्म गम्भीर प्रभाव पार्न सक्छ । सुरुमा त बालबालिकाले मोबाइलमा खेल, भिडियो आदिमा रमाउँछन् । तर, क्रमशः उनीहरू यसमा लत लाग्दै जान्छन् । बालबालिकाहरूले कहिल्यै नथाक्ने, ध्यानाकर्षण गर्ने, रंगीन र आकर्षक सामग्रीहरू मोबाइलमा पाउँछन्, जसले गर्दा उनीहरूको मानसिक विकास,

ध्यान दिन सक्ने क्षमता, र शारीरिक गतिशीलता सबैमा नकारात्मक प्रभाव पर्न सक्छ । बालबालिकाहरूको मस्तिष्क तीब्र रूपमा विकसित हुँदै गरेको हुन्छ । यो समयमा उनीहरूले विरपरिको वातावरणबाट सिक्नुपर्छ, शारीरिक खेलहरू खेल्नुपर्छ, अन्य व्यक्तिहरूसँग सामाजिक अन्तर्क्रिया गर्नुपर्छ । तर, मोबाइलमा धेरै समय बिताउँदा उनीहरूको सामाजिक क्षमता कमजोर हुँदै जान्छ, उनीहरू आफ्नै संसारमा हराउन थाल्छन् । यस्तो लतले उनीहरूको भावनात्मक र मानसिक स्वास्थ्यमा असर पुर्याउन सक्छ । मोबाइल फोनको अत्यधिक प्रयोगले शारीरिक स्वास्थ्यमा

पनि समस्या ल्याउन सक्छ । बालबालिकामा मोटोपन, आँखा दुख्ने समस्या, निद्रा सम्बन्धी समस्या, र शारीरिक गतिशीलतामा कमी आउने समस्याहरू देखिन सक्छ । लामो समयसम्म यस्ता समस्याहरूले उनीहरूको सम्पूर्ण जीवनशैलीमा असर पुर्याउन सक्छ । साथै, स्कूलमा ध्यान दिन नसक्ने, गृहकार्यमा आलस्यता, र पढाइमा खराब प्रदर्शन हुने सम्भावना पनि हुन्छ । अभिभावकहरूले आफ्ना सन्तानलाई प्रविधिको प्रयोग गर्न दिनु पर्छ, तर सिमित र व्यवस्थित रूपमा । बालबालिकालाई बाहिर खेल्न, किताव पढ्न, कला र सृजनात्मक क्रियाकलापहरू गर्न उत्प्रेरित गर्नु अत्यावश्यक

छ । यसैगरी, मोबाइलको प्रयोगलाई समयसीमा राखेर मात्र दिनु उपयुक्त हुन्छ । अन्यथा, मोबाइलको लतले बालबालिकाको भविष्य संकटमा पर्ने निश्चित छ ।

अन्त्यमा, बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक, र भावनात्मक विकासका लागि सन्तुलित वातावरण र जिम्मेवार अभिभावकत्व आवश्यक हुन्छ । प्रविधिको फाइदा लिएर उनीहरूलाई शिक्षित गर्ने, तर यसले गर्दा हुने सम्भावित नकारात्मक प्रभावहरूबाट जो गाउने दायित्व हाम्रो हो ।

केही महत्वपूर्ण टेलीफोन नम्बरहरू

एम्बुलेन्स सेवा	अस्पताल	प्रहरी	होटल
मोरङ सहकारी अस्पताल ५२३२३०, ५८४२२२७७७	न्युरो हस्पिटल प्रा.लि. ४१७४७५, ४१६०२४	पूर्वाञ्चल क्षे.प्र.का. ४३५००१	होटल स्वागतम ४७२४५०
जिसस मोरङ ५३६३५३	पोखरिया बचत एम्बुलेन्स ५८४२२७७६६६	जिल्ला प्रहरी ५३०३५८, ५२३६०१, १००	होटल इष्टर्न स्टार ४७१६२६
निर्माण व्य संघ ५२३८३६, ५३०५७२	नाइफ गाई एम्बुलेन्स सेवा ५७४२०४२३३३	जिल्ला ट्रा.प्र.का. ५३५३५५, १५५, ५३५५५५	होटल संगम पार्टी प्यालेस ५३०४०३
नेरेसो रंगेली ५८००४८	ग्रामीण महिला जागरण ५३१०६५	नगर प्र.का., विराटनगर ५२१८५०, ५३०३६७, ११०	एबी होटल ०२१-५११७७२
चेतनशील मित्र परिषद् ५८४२२६६२३१	च्यारेटी ट्रस्ट धरान ०२५-५२१६००	इ.प्र.का., रानी ४३५३६४, १०८	होटल नमस्कार ०२१-५८०५०५/५८०६०६
नेपाल दूरसंचार सं क संघ ५३३३३३	दमकल	सिआरमी (ऋष्) १०५	होटल प्यासिफिक ४७१०३६
पूर्वाञ्चल नर्सिङ होम ५२३१५५	विराटनगर वारुणयन्त्र ४२००००	इ.प्र.का., रंगेली ५८५२०६०१४४	होटल मुन ५८०२७२७७७७
अवधनारायण नर्सिङ होम ५२२८११	इटहरी वारुणयन्त्र ५८०१०१	इ.प्र.का., उर्लावारी ५४०००२	सगरमाथा पार्टी प्यालेस ४७१४५३
विराट नर्सिङ होम ५२७०७१	धरान वारुणयन्त्र ५२०१५५	सिमा प्रहरी चौकी रानी ४३५८४०	दिव्यरत्न होटल ५८५२०३३२५६
पथरी नर्सिङ होम ५५५३४३	इनरूवा वारुणयन्त्र ५६०१०१		होटल पाथिभरा इन ५८०२७६५१५२
लायन्स क्लब सेन्ट्रले ५३७००१	दमक वारुणयन्त्र ०२३-५८०१०१		होटल श्रीकृष्ण ०२१-५८०४६७
जीवन वि. स. कर्सिया ५६५०८८	भद्रपुर वारुणयन्त्र ०२३-५२०१०१		
शनिश्चरे एम्बुलेन्स सेवा ५५५१४४			

मोरङमा सवारी दुर्घटनामा परी दुई जना प्रहरीको मृत्यु

ग्रामीण संवादाता
विराटनगर
मोरङमा भएको दुई छुट्टाछुट्टै सवारी दुर्घटनामा परी दुई जना प्रहरी जवानको मृत्यु भएको छ। पहिलो दुर्घटना आइतबार साँझ ६:४० बजे मोरङको बेलवारी-८ चिसाइ पुलमा भएको हो। प्र१-०२-०४४ प ४९९६ नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार

अस्थायी प्रहरी चौकी नडाहा, घोषणा गरेका थिए। मृतकको शव हाल कोशी अस्पतालमै राखिएको छ। ठक्कर दिने कार र चालक ३० वर्षीय मोहमत दुलाल मियालाई इलाका प्रहरी कार्यालय बेलवारीले नियन्त्रणमा लिएको छ। त्यस्तै, दोस्रो दुर्घटना मोरङको बूढीगंगा गाउँपालिका-४ गोकुवा चोकमा भएको थियो। प्रदेश १-०२-०५४ प ९२०२

नम्बरको मोटरसाइकललाई मिक्सचर ट्रकले ठक्कर दिँदा सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नम्बर ३ गण कंकालीनी टंकीसिनवारीमा कार्यरत २७ वर्षीय सशस्त्र प्रहरी जवान चन्द्रबहादुर तामाङको मृत्यु भएको हो। तामाङको मोटरसाइकललाई प्रदेश १-०२-००१ क ३७१३ नम्बरको मिक्सचर ट्रकले ठक्कर दिएको थियो। गम्भीर घाइते

तामाङलाई विराट शिक्षण अस्पतालमा उपचारका लागि लिएको थियो, तर दिउँसो पौने ३ बजेतिर चिकित्सकले उनलाई मृत घोषित गरेका थिए। दुर्घटनामा मोटरसाइकल चालक ३० वर्षीय युशन राई पनि घाइते भएका छन्। धनकुटाको साँगीरीगढी गाउँपालिका-९ का राईको विराट शिक्षण अस्पतालमा उपचार भइरहेको र उनको अवस्था सामान्य रहेको प्रहरीले जनाएको छ। दुर्घटनापछि मिक्सचर ट्रक र चालक ३० वर्षीय सुवास भण्डारीलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएर थप अनुसन्धान गरिरहेको छ। प्रहरीले दुवै घटनाका दोषीलाई कानुनी कारवाहीको प्रक्रिया अघि बढाएको छ।

देवानगञ्ज गाउँपालिका

कोशी प्रदेश, सुनसरी

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

विराटनगर महानगरपालिका

८ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

विराटनगर महानगरपालिका

५ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

विपत्तिबाट बचौं र बचाऔं

- विपत्तिबाट बचन पूर्वतयारी गरौं,
- बाढी र पहिरोजस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट बचौं,
- विपत्तिमा परेकालाई उद्धार र पुनःस्थापनामा सहयोग गरौं,
- विकास निर्माणका कार्य गर्दा वातावरणीय पक्षमा ध्यान दिऔं,
- पानीको बहाव क्षेत्रमा बसोबास नगरौं, नगराऔं,
- बाढी र पहिरोको जोखिमबाट बचन पूर्वसावधानी अपनाऔं।

विराटनगर महानगरपालिका

१० नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

विपत्तिबाट बचौं र बचाऔं

- विपत्तिबाट बचन पूर्वतयारी गरौं,
- बाढी र पहिरोजस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट बचौं,
- विपत्तिमा परेकालाई उद्धार र पुनःस्थापनामा सहयोग गरौं,
- विकास निर्माणका कार्य गर्दा वातावरणीय पक्षमा ध्यान दिऔं,
- पानीको बहाव क्षेत्रमा बसोबास नगरौं, नगराऔं,
- बाढी र पहिरोको जोखिमबाट बचन पूर्वसावधानी अपनाऔं।

सार्वजनिक सुचना

- सडक सीमा मिचेर घर, टहरा तथा कुनै स्थायी वा अस्थायी संरचना निर्माण नगरौं।
- सडकमा गाईवस्तु, चौपाया नछाडौं।
- पुलहरूको ५०० मिटर तलमाथिबाट नदिजन्य पदार्थ निकाल्दा पुलमा क्षति पुग्न सक्ने भएकाले त्यस्तो काम नगरौं।
- सवारी आवागमनमा अवरोध हुने गरी सडक सीमाभित्र जथाभावी सामानहरू थुपार्ने काम नगरौं।
- सडक विभागको पूर्व स्वीकृति नलिई राजमार्गसँग जोडिने गरी प्रदेशमार्ग बनाउने, सडक सतह खन्ने वा सडक सीमाभित्रबाट ढुंगामाटो निकाल्ने, सडक सीमाभित्रको जग्गा आवादी गर्ने, सडक छेउको नाली पुर्ने वा सडक संरचनामा क्षति पुर्याउने काम नगरौं/नगराऔं।
- सडकका संरचनाहरू हामी सबैको साभ्ना सम्पति हुन् । सबै मिलेर संरक्षण गरौं।

नेपाल सरकार

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय
सडक बिभाग
सडक डिभिजन, विराटनगर

सार्वजनिक सुचना

- वन डडेलो रोकथाम गरौं, वन, जन र धनको क्षति रोकौं।
- वन क्षेत्रभित्र ज्वलनशील पदार्थ जस्तै: सलाई, लाइटर र आगो प्रयोग नगरौं।
- वन जंगल हामी सबैको साभ्ना सम्पति हो, यसको संरक्षण गरौं।
- वन जंगलभित्र कुनै किसिमको संरचना तथा जथाभावी बाटोघाटो निर्माण नगरौं।
- निजी जग्गामा वृक्षारोपण गरी उल्लेखनीय लाभ प्राप्त गरौं।
- वन अपराध हनु लागेको थाहा पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालयमा तथा वन कार्यालयमा खबर गरौं।
- वन संरक्षण गर्ने हामी सबैको नागरिक दायित्व हो।
- स्थानीय उत्पादनको प्रयोग गरौं, उद्योगलाई सशक्त बनाऔं।
- स्थानीय उत्पादन, आत्मनिर्भरता।
- धेरै रोजगारी सिर्जना गरौं, समृद्ध नेपाल बनाऔं।
- पर्याय पर्यटनको बिकास गरौं, रोजगारी सिर्जना गरौं।
- पर्यटनमैत्री वातावरण निर्माण गरौं।
- वन जोगाऔं, भविष्य सुरक्षित बनाऔं।
- पर्यटन पूर्वाधार, समृद्ध प्रदेशको आधार।
- "वन्यजन्तुको सुरक्षा, हाम्रो जिम्मेवारी।
- वन्यजन्तु संरक्षणमा सहकार्य गरौं।

प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
कोशी प्रदेश, नेपाल

बाबा शिव मन्दिर सेवा समितिको दोस्रो औं साधारणसभा सम्पन्न

राजेश कुमार राजवंशी
जहदा गाउँपालिका

जहदा गाउँपालिका वडा नं.२ हरिनगरा टोलमा रहेको बाबा शिव मन्दिर सेवा समितिले दोस्रो औं वार्षिक साधारणसभा सभा भव्यताका सम्पन्न

भएको छ।

साधारणसभाका प्रमुख अतिथि ने. क. पा. पार्टी जहदा गाउँपालिका अध्यक्ष जयनाथ गिरि (कृष्ण गिरि) पानसमा बत्तीवाले समुद्राटन गर्दै भने बाबा शिव मन्दिर सेवासमितिले आज साधारण सभाको कार्यक्रममा बोल्दै यो धार्मिक स्थललाई सबै जातजातिको संरक्षण गर्ने अधिकार हो। बाबा शिव मन्दिरको लागि निरन्तर सहयोग मा तत्पर रहने बताउनुभयो। साधारण सभामा मन्दिर संरक्षण र सम्बर्द्धनको

निम्ति रु १ लाख नगद सहयोग गर्ने र आजिवन सदस्य हुने घोषणा गर्नुभयो। सोही अवसरमा ने. क. पा. प्रदेश सल्लाहकार विक्रम तिवारीले धार्मिक संस्कृतिक भाषा लाई आफै संरक्षण गर्नु पर्छ। स्वास्थ्यको लागि हामीले स्वास्थ्य विमा अनिवार्य गर्नुपर्छ। राज्यले दिएको सेवा सुविधा हामीले सदुपयोग गर्नु पर्छ। बताउनुभयो। जहदा गाउँपालिका वडा नं. २ वडा सदस्य विरेन राजवंशी, वडा सदस्य जितेन हास्दा, भुमि पुत्र टि. वि. को सुशील राजवंशी,

तिर्थ कुमार राजवंशी, मो. इब्राहिम, श्री आधारभूत विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष देवचरन राजवंशी, बाबा शिव मन्दिर सेक समिति सल्लाहकार धर्मेन्द्र राजवंशी, तेजनारायण राजवंशी, पन्चलाल राजवंशी लगायतले वार्षिक साधारण सभाको सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्नुभयो। आर्थिक वर्ष २०८०/२०८१ मा बाबा शिव मन्दिर सेवासमितिको सम्पत्ति दायित्व ५० हजार ४ सय ५० रुपैयाँ

७५ पैसा रहेको छ। आन्दानी २५ हजार २ सय ६० पैसा रहेको छ। खर्च ३० हजार ५ सय ५० रुपैयाँ खर्च गरेको छ भने ५५ हजार ७ सय १ रुपैयाँ १० पैसा कारोबार गरेको वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छ। खुल्लासत्र पछि बन्द सत्रमा बाबा शिव मन्दिरको कार्यक्षेत्र जिल्ला भरी भनाएकोमा यसबाट हुने फाईदा र वेफाईदाका बारेमा छलफल गरी संस्थालाई अगामी दिनमा अफ मजबुत बनाएर लाने भन्दै मन्दिरको आजिवन

सदस्य, साधारण सदस्य मनार्थ सदस्य आय आर्जन गरि मन्दिरलाई सहयोग पुग्ने गरि छलफल गरि निर्णय गरियो। प्रथम आजिवन सदस्य विजय राजवंशी प्रथम साधारण सदस्य शुभाष राजवंशी वनु भएकोमा हार्दिक शुभकामना। बाबा शिव मन्दिर सेवा समिति सचिव उमेश कुमार राजवंशी ले कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो। अध्यक्ष राजेश कुमार राजवंशीको अध्यक्षतामा साधारण सभा समापन गरियो।

डैगी नियन्त्रणका तीन उपाय

लागसुटेको वृद्धि विकास रोक्न लागसुटेले फुल पार्न सक्ने ठाउँ पता लगाई गच्छ गर्ने तथा जमला टायर वा कुनैपनि खुला माँडामा पानी जम्न नदिने

लागसुटेको टोकाईबाट बच्ने उपायहरू अपनाउने

डैगीका लक्षण देखिए तत्काल स्वास्थ्यकर्मी सँग सल्लाह गरी उपचार गराउने

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
कोशी प्रदेश, नेपाल

खाद्य उद्योगी/व्यवसायीहरूमा खाद्य अनुमतिपत्र जारी/नवीकरण सम्बन्धि सूचना

खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर ऐन, २०८१ बमोजिम खाद्य पदार्थ उत्पादन, प्रशोधन, प्याकेजिङ गरि बिक्रीवितरण गर्ने खाद्य व्यवसायीहरूले ऐनको दफा ५ (२) (ख) बमोजिम खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग वा मातहतका कार्यालयहरूबाट अनिवार्य रूपमा अनुमतिपत्र लिई मात्र उत्पादन तथा वितरण गर्नु/गराउनु हुन सुचित गरिन्छ।

साथै यस अघि खाद्य ऐन, २०२३ बमोजिम जारी भएका अनुज्ञापत्र समेत खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर ऐन, २०८१ बमोजिम अनुमतिपत्रको नाममा नवीकरण हुने हुँदा देहायका विवरण तथा कागजात सहित नवीकरण दस्तुर तिरी कार्यालयमा निवेदन दिनुहुन यसै सूचना मार्फत जानकारी गराइन्छ।

- खाद्य उद्योगको पछिल्लो आर्थिक वर्षको कर चुक्ता गरेको प्रमाण,
- खाद्य उद्योग अनुमतिपत्र लिँदाका बखत पेश गरेको विवरण फेरवदल भएको भए त्यसको अध्यावधिक विवरण,
- उत्पादित खाद्य पदार्थको अध्यावधिक प्रयोगशाला परीक्षण प्रतिवेदन तथा उद्योग निरीक्षण प्रतिवेदन

उपरोक्त बमोजिम अनुमतिपत्र नवीकरण नगरेमा ऐनको दफा ११ (३) अनुसार अनुमतिपत्र.

निलम्बन हुने र त्यस्ता खाद्य उद्योगले ऐनको दफा ११ (४) बमोजिम खाद्य पदार्थ उत्पादन तथा बिक्रीवितरण गर्न नपाउने व्यवस्था रहेको व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ अन्यथा खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर ऐन, २०८१ बमोजिम कारबाही हुने व्यहोरा अनुरोध छ।

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपंछी विकास मन्त्रालय
खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग

खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय

विराटनगर, मोरङ

सम्पर्क नं.: ०२१-४७४८२८, ०२१-४७४८२९, ४८५२०८१०९८

विराटनगर महानगरपालिका

१३ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

विराटनगर महानगरपालिका

१४ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

विराटनगर महानगरपालिका

१५ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

विराटनगर भन्सार कार्यालय तनावग्रस्त, साइकलयात्रीको दुर्घटनामा मृत्युपछि तोडफोडको प्रयास

ग्रामीण संवादाता
विराटनगर

विराटनगरमा शुक्रबार साइकलयात्रीको दुर्घटनामा मृत्यु भएको विषयलाई लिएर तनाव उत्पन्न भएको छ। विराटनगर भन्सार कार्यालय क्षेत्रमा आक्रोशित भिडले हुंगा प्रहार गर्दै तोडफोडको प्रयास गरेको छ, जसलाई नियन्त्रणमा लिन प्रहरीले अश्रुयास प्रयोग गर्नुपरेको छ। घटनाको सुरुवात

बिहीबार साँझ विराटनगर-१८ स्थित आईसीपी रोडमा भएको दुर्घटनाबाट भएको हो। ना ४ ख २४८३ नम्बरको ट्रकले साइकलमा यात्रा गरिरहेका ६० वर्षीय श्याम साहलाई ठक्कर दिएको थियो। ट्रकको तीव्र गतिका कारण भएको दुर्घटनापछि साहलाई विराट नर्सिङ होम लगिएको थियो, जहाँ चिकित्सकले उनलाई मृत घोषणा गरेका थिए।

दुर्घटनापछि प्रहरीले ट्रक चालक दीपक यादवलाई नियन्त्रणमा लिएको छ। मृतकका आफन्तहरूले ट्रक चालकको लापरवाहीका कारण दुर्घटना भएको दावी गर्दै शव बुझ्न अस्वीकार गरेका छन्। यस कारण शव अहिले पनि अस्पतालमै छ।

दुर्घटनापछि आक्रोशित भिडले भन्सार कार्यालयमा हुंगा मारेको र तोडफोडको प्रयास गरेको मोरङका डीएसपी वेदप्रकाश जोशीले जानकारी दिएका छन्। भन्सार कार्यालयको गेट र भवनमा क्षति पुगेको छ भने केही शिशा फुटेका छन्। भिडलाई नियन्त्रणमा लिन १० सेल अश्रुयास प्रहार गरिएको थियो, जसमा प्रहरी सहायक निरीक्षकसहित ४ जना प्रहरी सामान्य घाइते भएका छन्। हाल स्थिति सामान्य रहेको प्रहरीले जनाएको छ। पीडित पक्षसँग बार्ता गरी समस्या समाधानको प्रयास भइरहेको पनि डीएसपी जोशीले बताए।

विपन्न परिवारका बालबालिकाहरूलाई कपि बितरण

चन्दन रौनीयार
सुनसरी

दुहवी नगरपालिका वडा न.१ मा रहेको मदन आश्रित प्राथमिक विद्यालयमा अध्ययनरत विपन्न परिवारका बालबालिकाहरूलाई पठन पाठनमा सुविधा होस भनेर दुई सय दशजना

विद्यार्थिहरूलाई कपि तीन पिसको दरले महेन्द्र मेमोरियल एकडेमी बोर्डिङ स्कुलमा रहेको सुनौलो हातहरू नामक बालक्लबले एक कार्यक्रम गरि वितरण गरिएको हो। सुनौलो हातहरू क्लबले सामाजिक कार्य अन्तर्गत विभिन्न कार्यहरू गर्दै आएको र दुहवी

अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयका विपन्न परिवारमा रहेका विद्यार्थिहरूका लागि आवश्यक सहयोग गर्नु परेमा क्लबले पुरा गर्ने महेन्द्र मेमोरियल एकडेमी स्कुलका संचालक प्र.अ निश्चल राज शाक्यले बताए।

विराटनगर महानगरपालिका

१६ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

विराटनगर महानगरपालिका

१७ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

विराटनगर महानगरपालिका

१८ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

विराटनगर महानगरपालिका

१९ नं. वडा कार्यालय
मोरङ द्वारा

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- सेवनकर्तालाई प्रत्यक्षरूपमा,
- परिवारजन एवं सम्पर्कका व्यक्तिहरूलाई अप्रत्यक्षरूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्दछ,
- यसले स्वास्थ्य समस्याका अतिरिक्त पारिवारिक, सामाजिक, आर्थिक, वातावरणमासमेत नकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

त्यसैले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

अ.हे.ब. अ.न.मी. तथा ल्याब असिस्टेन्ट को लागि आस्था सम्बन्धि तालिम

विराटनगर आँखा अस्पताल, विराटनगरले अ.हे.ब., अ.न.मी., तथा ल्याब असिस्टेन्ट स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई ६ महिने प्राथमिक आँखा स्वास्थ्यसम्बन्धी तालिम दिन लागेकाले इच्छुक व्यक्तिहरूबाट मिति २०८१ अषाढ २४ गते सोमबार भित्र दरखास्तका लागि आह्वान गरिन्छ।

विस्तृत जानकारीका लागि विराटनगर आँखा अस्पतालको सचिव पाठेया टोपे गरिनुका विज्ञापन हेर्नुहोस्।

विराटनगर आँखा अस्पताल

विराटनगर-१३, रानी
फोन नं. ०२१-४३७३६०

कर तिरौं, राजश्व बढाऔं

कर तिर्नु कानुनी अधिकार मात्र नभएर सम्मान पाउने अवसर पनि हो। त्यसैले कर तिरौं देशको राजश्व बढाऔं।

स्थानीय लेखा नम्बर लिनुहोस् ढुक्क भएर व्यवसाय सञ्चालन गर्नुहोस्।

लेखा राखौं हिसावमा भर, हुचुवामै नतिरौं कर कर्तव्य ठानेर कर तिरौं नव नेपाल निर्माणमा सहभागि बनौं।

सामान किनौं गतिलो छानेर बिल मागौं अधिकार ठानेर।

अन्तरिक राजश्व कार्यालय
विराटनगर